

SPRAWOZDANIE
z efektów pracy organizatora
rodzinnej pieczy zastępczej na
podstawie art. 76 ust 4 pkt 15. za
rok 2024

POWIATOWE CENTRUM
POMOCY RODZINIE

Zarządzeniem Nr 91/2011 Starosty Poznańskiego z dnia 26 października 2011 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Poznaniu zostało wyznaczone na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z regulaminem organizacyjnym Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, przyjętym Uchwałą Nr 2308/2021 Zarządu Powiatu w Poznaniu z dnia 5 lipca 2021 roku, w 2024 r. w Centrum funkcjonował Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej i Instytucjonalnej. Pracę Zespołu koordynuje z-ca dyrektora PCPR. W roku 2024 w Zespole na podstawie umowy o pracę zatrudnionych było 10 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, 7 specjalistów pracy z rodziną, 1 starszy specjalista ds. instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz 4 psychologów.

1. Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka i wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej.

- w celu pozyskania kandydatów na rodziców zastępczych prowadzono działania promujące rodzicielstwo zastępcze polegające na:
 - emisji rectangle na portalu informacyjnym epoznan.pl
 - umieszczeniu plakatu promującego rodzicielstwo zastępcze w prasie lokalnej
 - zamieszczenie artykułu sponsorowanego dot. rodzicielstwa zastępczego na portalu epoznan.pl
 - zakup plakatów i ulotek promujących rodzicielstwo zastępcze
 - udział pracowników PCPR w Festynie Rodzinnym organizowanym przez UAM, na którym stworzono stoisko promocyjno-informacyjne
 - na profilu PCPR oraz na portalu społecznościowym Facebook regularnie umieszczano plakat oraz informacje promujące rodzicielstwo zastępcze.

– kwalifikowanie kandydatów na rodziny zastępcze

Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej i Instytucjonalnej prowadzi stały nabór i szkolenia kandydatów na rodziców zastępczych. Kandydaci zgłaszający gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej w pierwszej kolejności składają wniosek o wstępną kwalifikację kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. W przypadku pozytywnej wstępnej kwalifikacji, kandydaci mogą złożyć wniosek na szkolenie organizowane przez organizatora, który wydaje odpowiednie skierowanie. Szkolenia prowadzone są zgodnie z założeniami programu „PRIDE: Rodzinna piecza zastępcza”. Po ukończeniu szkolenia kandydaci mogą złożyć wniosek o wydanie zaświadczenia kwalifikacyjnego zawierającego potwierdzenie ukończenia szkolenia oraz spełniania warunków ustawowych umożliwiające kandydatom pełnienie funkcji rodziny zastępczej.

	Wstępna kwalifikacja na szkolenie	Liczba wydanych skierowań na szkolenie	Liczba wydanych kwalifikacji
Pozytywna	30	15	20
Negatywna	7		
Łącznie	37		

2. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze	Liczba grup szkoleniowych	Łączna liczba przeszkolonych osób
niezawodowe	3	43
zawodowe	2	14

3. Zapewnienie badań psychologicznych:

- kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka: 113 osób
- rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka: 79 osób

4. Przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7 dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Pracownicy Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej, na zlecenie Sądu sporządzili 37 opinii o kandydatach na rodziców zastępczych po przeprowadzeniu analizy sytuacji osobistej, rodzinnej, majątkowej oraz przebadaniu kandydatów testami psychologicznymi. Spośród opinii wydano 19 opinii pozytywnych, 7 opinii negatywnych i 11 opinii pozostawiających ostateczną decyzję Sądowi z uwagi na wątpliwości dotyczące rękami należytego sprawowania pieczy zastępczej i brak możliwości jednoznacznego określenia predyspozycji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

5. Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby.

Temat szkolenia	Liczba osób
Superwizja indywidualna dla rodzin zastępczych zawodowych o charakterze pogotowia rodzinnego	7
Superwizja indywidualna dla rodzin zastępczych zawodowych	8
Rodzice przeciw przemocy	66
Trauma a mózg - wpływ na funkcjonowanie poznawcze i emocjonalne	21
ŁĄCZNIE	102

6. Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych. Organizowanie opieki nad dzieckiem w przypadku, gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

W roku 2024 odbyło się dziewięć spotkań grupy wsparcia dla rodziców zastępczych prowadzone przez psychologa PCPR, w którym uczestniczyło w sumie 5 osób. Psycholog prowadzący spotkania był w kontakcie telefonicznym z około 30-ma osobami, które w razie potrzeby konsultowały sprawy związane z pełnieniem funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Informacje na temat możliwości wzięcia udziału w zebraniach grupy wsparcia i terminów spotkań zamieszczane są na stronie internetowej PCPR oraz na Facebook'u PCPR, są też przekazywane na bieżąco pracownikom Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej, a nowe rodziny zastępcze są zachęcane do dołączenia do grona uczestników grupy w trakcie konsultacji psychologicznych i posiedzeń zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej. Na spotkaniach wspólnie z opiekunami omawiane są bieżące problemy i interesujące uczestników zagadnienia, z odwoływaniem się do konkretnych sytuacji z życia rodzin zastępczych. Ponadto osoby obecne na zajęciach oraz na indywidualnych konsultacjach psychologicznych otrzymują dodatkowe materiały (np. dane kontaktowe do instytucji pomocowych) lub opracowania psychologiczno-pedagogiczne dotyczące różnych kwestii wiążących się ze wskazówkami postępowania w przypadku określonych trudności opiekuńczo-wychowawczych, rozwojowych i zdrowotnych oraz związanych z zaburzeniami posttraumatycznymi u dzieci po przeżytych trudnych doświadczeniach życiowych, z czym później rodzice zastępczy spotykają się w swojej pracy z podopiecznymi.

Rodziny pomocowe – w 2024 r. funkcję rodziny pomocowej pełniły 3 rodziny – jedna funkcjonująca niezawodowa rodzina zastępcza oraz 2 rodziny, które ukończyły szkolenie dla kandydatów na rodzinę zastępczą niezawodową. Z tej formy wsparcia skorzystały 2 rodziny – rodzina zastępcza zawodowa oraz rodzinny dom dziecka. Łącznie w rodzinach pomocowych umieszczono 3 dzieci.

7. Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy.

W ramach wsparcia dzieci i rodzin zastępczych w codziennym funkcjonowaniu podejmowano działania w celu pozyskiwania wolontariuszy poprzez zamieszczenia plakatu promującego wolontariat w gazetach gminnych. Ponadto na profilu PCPR na portalu społecznościowym Facebook umieszczono plakat promujący wolontariat.

Liczba wolontariuszy	Liczba rodzin zastępczych objętych wsparciem	Formy wsparcia
8	6	korepetycje z j. angielskiego i matematyki, organizacja czasu wolnego; organizacja występu podczas Powiatowego Dnia Rodzicielstwa Zastępczego

8. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

W 2024 r. w zakresie prowadzenia poradnictwa i terapii dla dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej i ich opiekunów oraz osób usamodzielnianych, psycholodzy przeprowadzili ok. 628 konsultacji psychologicznych dotyczących rozmaitych kwestii związanych z funkcjonowaniem psychospołecznym członków rodzin zastępczych. W 2024 r. psycholodzy PCPR udzielili pomocy psychologicznej co najmniej 197 rodzinom zastępczym (około 331 osobom), udzielając konsultacji na różne, często współwystępujące ze sobą, problemy (kontakt z jedną osobą to ok. 3 zagadnienia problematyczne), co daje w sumie od ok. 1884 porad. Część rodzin konsultowała się jedynie raz, ale część spośród nich – kontaktowała się z psychologami

wielokrotnie na przestrzeni 2024 roku. W ramach świadczonej (w siedzibie PCPR i w miejscach zamieszkania rodzin zastępczych) pomocy psycholodzy:

- interweniowali w sytuacjach kryzysowych, udzielając wsparcia psychologicznego członkom rodzin przeżywających trudne sytuacje życiowe, a także nowym rodzinom zastępczym – szczególnie w okresie początkowym po przyjęciu dziecka,
- prowadzali oddziaływania terapeutyczne wspomagające rozwiązywanie problemów w rodzinach zastępczych,
- udzielali porad wykorzystując metody psychoedukacyjne (także w trakcie posiedzeń zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka w rodzinie zastępczej),
- przeprowadzali badania psychologiczne stosując różne metody diagnostyczne – projekcyjne i psychometryczne,

Zgodnie z analizą danych, zgromadzonych przez psychologów PCPR i pochodzących z rozmów z rodzinami zastępczymi oraz osobami usamodzielnianymi, można stwierdzić, iż do najczęstszych tematów, poruszanych w trakcie rozmów, zaliczyć można: zagadnienia związane z problematyką traumy dziecięcej, rodzajów więzi, jakie nawiązują dzieci z opiekunami zastępczymi i jakie nawiązywali wcześniej z dziećmi ich rodzice oraz wpływu trudności w tym obszarze na aktualne funkcjonowanie psychofizyczne podopiecznych rodzin zastępczych, problemy zdrowotne, rozwojowe i emocjonalno-społeczne, problemy edukacyjne dot. nauki i frekwencji, zaburzenia zachowania (wynikające np. z RAD, FAS, ADHD itp.), problemy w relacjach rodziny zastępczej i biologicznej dziecka, dysfunkcje i patologie (konsekwencje trudnej historii życia dziecka), sytuacje kryzysowe (np. choroba opiekuna, żałoba, ryzyko wypalenia, problemy w funkcjonowaniu rodziny), problemy we wzajemnych relacjach rodziny zastępczej i osoby usamodzielnianej oraz problemy dot. procesu usamodzielnienia (zbyt wczesne, opóźnione, przebiegające z komplikacjami), a także – trudności rodzin zastępczych we współpracy z instytucjami, problemy ekonomiczne, ryzyko rozwiązania rodziny zastępczej i jej rozwiązanie. Wzrasta u rodziców zastępczych świadomość wagi znaczenia rodziny biologicznej (nie tylko jako źródła problemów ale również ich rozwiązań) w kwestiach stanu zdrowia, poziomu rozwoju psychofizycznego i funkcjonowania intelektualnego, emocjonalnego, społecznego i moralnego dziecka, co ma znaczenie dla sposobu zachowania się dziecka i realizowania przez nie obowiązku szkolnego, a także – odnalezienia się w rodzinie zastępczej i szerszej społeczności. W tym zakresie opiekunowie stale wyrażają potrzebę wzbogacania wiedzy i możliwości rozwoju swoich umiejętności odpowiedniego postępowania względem podopiecznego oraz współpracy z jego rodziną. Rodzice zastępczy zgłaszają ponadto zapotrzebowanie na szerszą bazę informacji dotyczących oferty pomocy świadczonej przez różne instytucje udzielające wsparcia i specjalistów przeprowadzających wszechstronne oddziaływania diagnostyczno-terapeutyczne, indywidualnie dobrane do określonego problemu i potrzeb oraz optymalnie dostosowane do możliwości danej rodziny w zakresie warunków współpracy.

Dodatkowymi tematami pojawiającymi się w pracy psychologów PCPR są sprawy znajdujące się na pograniczu kwestii dotyczących rodzin biologicznych i zastępczych: bieżące zapytania o możliwość tworzenia rodzin zastępczych, udzielanie porad w trakcie przeprowadzania konsultacji, badań i opiniowania mieszkańców powiatu poznańskiego kandydujących na rodziny zastępcze, wspieranie rodzin zastępczych i biologicznych w momencie przejścia dziecka do pieczy zastępczej oraz pomoc we wzajemnych kontaktach obu rodzin na rzecz dziecka (wspierająco-nadzorujące asystowanie przy kontaktach dzieci z członkami rodziny biologicznej, a także udzielanie pomocy

psychologicznej rodzicom dzieci podczas posiedzeń zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka w rodzinie zastępczej).

Ponadto w 2024 r. psycholodzy przez cały rok brali aktywny udział we wszystkich odbywających się w PCPR (co pół roku lub co 3 miesiące w zależności od wieku dziecka) posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej (średnio jest to 12 dni w miesiącu), udzielając porad psychologicznych opiekunom zastępczym i rodzicom biologicznym uczestniczącym w spotkaniach oraz wspierając zespół interdyscyplinarny w planowaniu pomocy dla podopiecznych rodzin zastępczych. Ponadto psycholog PCPR wraz ze starszym specjalistą pracy z rodziną uczestniczyli w 6 posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w Domu Rodzinnym w Swarzędzu w dniach: 16. 01., 07. 03., 21. 03., 05. 06., 06. 09. oraz 13. 11. 2024 r.

W ramach działalności specjalistycznej w zakresie udzielania pomocy psychologicznej dzieciom i młodzieży, wychowującym się w rodzinnej pieczy zastępczej, psycholodzy PCPR odbyli w 2024 roku 190 spotkań bezpośrednich (w PCPR lub w terenie) oraz pośrednich (kontaktów telefonicznych i mailowych) z dziećmi i młodzieżą o charakterze wspierająco-terapeutycznym. Pomocą psychologiczną objętych było 55 podopiecznych rodzin zastępczych. Psycholodzy wspierali terapeutycznie 25 osób usamodzielnianych z pieczy zastępczej (rodzinnej i instytucjonalnej) w trakcie 148 kontaktów (osobistych, telefonicznych i mailowych) i udzielając im 444 porad psychologicznych.

Ponadto zgodnie z potrzebami rodzin zastępczych i dzieci w nich przebywających w ramach zawartych w 2024 r. umów z podwykonawcami, rodzicom zastępczym i dzieciom przebywającym w rodzinach zastępczych udzielana była bezpłatna, specjalistyczna pomoc psychologiczna. Na zlecenie PCPR sporządzono 33 diagnozy psychofizyczne dzieci przebywających w rodzinach zastępczych, które stały się punktem wyjścia do dalszej pracy z rodziną i dzieckiem. Specjalistyczną pracą terapeutyczną objętych było 13 dzieci i ich opiekunów.

9. Zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego.

Radcowie prawni zatrudnieni w PCPR w 2024 r. udzielali porad prawnych wychowankom pieczy zastępczej oraz rodzicom zastępczym. Porad udzielano w formie ustnej, telefonicznej lub za pośrednictwem poczty elektronicznej. Udzielano również pomocy prawnej w przygotowaniu projektów pism procesowych.

10. Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, centrum usług społecznych, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej współpracował w realizacji swoich zadań z:

- **sądami rodzinnymi**, realizując postanowienia Sądu o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej, gromadząc dokumentację dotyczącą dzieci przebywających w pieczy zastępczej, przysyłając pisemne opinie o zasadności pobytu dzieci w pieczy zastępczej wraz z informacją o całokształcie sytuacji dziecka, opiniując Kandydatów na rodziny zastępcze;
- **Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej** w zakresie realizacji projektów, podnoszenia kwalifikacji pracowników PCPR w Poznaniu oraz innych działaniach na rzecz rodzin zastępczych i wychowanków pieczy zastępczej,

- **z gminnymi ośrodkami pomocy społecznej/centrami usług społecznych** w zakresie dokonywania okresowej oceny sytuacji dziecka, sporządzania planu pomocy dziecku, monitorowaniu sytuacji życiowej rodziców biologicznych i możliwości powrotu dziecka pod opiekę rodziców biologicznych, gromadzenia dokumentacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz realizacji postanowień sądu o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej, a także w trakcie interwencyjnych umieszczeń małoletnich w pieczy zastępczej,
- **z kuratorami sądowymi** w zakresie pozyskiwania informacji na temat sytuacji życiowej dzieci, co do których wydano postanowienie o umieszczeniu w pieczy zastępczej oraz realizacji ww. postanowień, dokonywania okresowej oceny sytuacji dziecka,
- **z ośrodkiem adopcyjnym** w sprawach dzieci z uregulowaną sytuacją prawną oraz podczas dokonywania okresowej oceny sytuacji dziecka, w zakresie umieszczeń dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej (wsparcie w poszukiwaniu kandydatów na rodzinę zastępczą)
- **z instytucjami oświatowymi (przedszkola, szkoły, poradnie psychologiczno-pedagogiczne)** w zakresie dokonywania okresowej oceny sytuacji dziecka, monitorowania przebiegu edukacji, wspierania rodzin zastępczych w kontakcie z pracownikami przedszkoli, szkół i poradni, pomoc w ustalaniu terminów diagnoz w poradni psychologiczno-pedagogicznej, bieżącego reagowania na występujące problemy wychowawcze i edukacyjne dzieci przebywających w pieczy zastępczej,
- **podmiotami leczniczymi** w zakresie uzyskania przez rodziny pomocy specjalistycznej, zarówno dla małoletnich pozostających w rodzinnej pieczy zastępczej jak i dla rodziców zastępczych,
- **Panią Beatą Kolską-Lach**, prowadzącą Pracownię Psychologiczną w zakresie wspierania rodziców zastępczych i pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej,
- **Panią Marią Szymiec**, prowadzącą Gabinet Psychoterapii i Pomocy Psychologicznej „W Relacji” w zakresie wsparcia terapeutycznego dla wychowanków i rodziców zastępczych,
- **Panią Moniką Domską – Brzozowską**, psychologiem klinicznym w zakresie przeprowadzania diagnoz psychofizycznych wychowanków rodzin zastępczych.

11. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej oraz oceny rodziny zastępczej pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy.

Zgodnie z procedurą wspierania rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, pierwsza okresowa ocena sytuacji dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej jest dokonywana w ciągu 3 miesięcy od momentu umieszczenia dziecka lub powzięcia informacji o umieszczeniu. Kolejne okresowe oceny sytuacji dziecka są dokonywane co 3 miesiące w przypadku dziecka poniżej 3 roku życia i co 6 miesięcy w przypadku dzieci powyżej 3 roku życia.

Dokonywanie oceny sytuacji dziecka odbywa się podczas posiedzenia zespołu specjalistów pracujących z rodziną i dzieckiem, tj. specjalista pracy z rodziną, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, psycholog PCPR, przedstawiciela Wielkopolskiego Ośrodka Adopcyjnego, przedstawicieli szkoły/przedszkola, do której uczęszcza dziecko, rodzice zastępczy oraz rodzice biologiczni, mający ograniczoną władzę rodzicielską i przedstawiciel gminy prowadzącej pracę z rodziną biologiczną dziecka. W sytuacjach szczególnie uzasadnionych zapraszani są również inni specjaliści mających wiedzę o sytuacji dziecka, np. kuratorów sądowych.

W 2024 roku przeprowadzono **639** posiedzeń zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, podczas których dokonano **917** ocen sytuacji wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej. Po

dokonaniu oceny, formułowano pisemne opinie do Sądu Rodzinnego o zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej a w przypadku dzieci z uregulowaną sytuacją prawną – opinie zostały przekazane również do Wielkopolskiego Ośrodka Adopcyjnego.

Ponadto, zgodnie z art. 139 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, pracownicy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej (specjalista pracy z rodziną i psycholog) brali udział w posiedzeniach Zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego, a specjalista pracy z rodziną wspierał Dyrektora Domu Rodzinnego w sporządzaniu planu pomocy dziecku wychowanków przebywających w Domu Rodzinnym w Swarzędzu. W 2024 r. odbyło się 6 posiedzeń Zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dokonywano również ocen rodzin zastępczych pod kątem predyspozycji do pełnienia powierzonej im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy. Przed dokonaniem oceny, rodzina otrzymuje arkusz samooceny do wypełnienia. Ocena rodziny zastępczej dokonywana jest w zespołach 3-osobowych: specjalista pracy z rodziną, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej oraz psycholog. W 2024 roku sporządzono **150** ocen rodzin zastępczych, w tym **110** ocen pozytywnych, **34** oceny pozytywne z zaleceniami oraz **6** ocen negatywnych.

12. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

W ramach zgłaszania do ośrodków adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną pracownicy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej (specjaliści pracy z rodziny i koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej) gromadzą pełną dokumentację dot. dzieci oraz sporządzają opinie dotyczące zasadności przysposobienia. W 2024 roku zgłoszono sytuację **46** dzieci z uregulowaną sytuacją prawną.

13. Prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę.

Zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.

Pracownicy Organizatora poprzez regularny kontakt z rodziną, wizyty w środowisku oraz w ramach współpracy ze środowiskiem lokalnym rozpoznają potrzeby rodzin w zakresie szeroko rozumianego wsparcia m.in.: psychologicznego, poradnictwa rodzinnego, pedagogicznego czy też podnoszenia kompetencji rodzin zastępczych. Poprzez regularne zebrania, wymianę informacji, superwizje realizowane przez zewnętrznego superwizora oraz superwizje pracownicze w mniejszych zespołach, starają się adekwatnie realizować ww. potrzeby, przeciwdziałać kryzysom, czy też reagować na bieżąco na niespodziewane trudne sytuacje w rodzinach zastępczych.

Wstępne kwalifikacje kandydatów na szkolenie oraz kwalifikacje kandydatów na rodzinę zastępczą po szkoleniu odbywają się w zespole specjalistów PCPR.

Dla funkcjonujących rodzin zastępczych organizowane są szkolenia, warsztaty, zgodnie z wykazywanymi potrzebami czy w odpowiedzi na problemy pojawiające się w rodzinach zastępczych. Za pośrednictwem pracowników pracujących bezpośrednio z rodziną przesyłane są również oferty szkoleń, webinarów i konferencji organizowanych przez inne podmioty realizujące pracę na rzecz dziecka i rodziny. Do dyspozycji rodziców zastępczych są również psycholodzy, z którymi rodzice zastępczy mają możliwość skonsultować pojawiające się trudności, skorzystać z psychoedukacji i poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego.

Wsparcie rodziców dzieci objętych pieczą zastępczą realizowane jest poprzez zapraszanie rodziców biologicznych na posiedzenia Zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, monitorowanie bieżącej sytuacji rodzinnej oraz regularny kontakt z ośrodkami pomocy społecznej/centrami usług społecznych wspierającymi rodziców biologicznych. Podczas posiedzeń Zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka rodzice biologiczni otrzymują pełną informację na temat dalszego postępowania w związku pobytem dziecka w pieczy zastępczej oraz dane, gdzie mogą uzyskać wsparcie. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Poznaniu umożliwia również realizowanie kontaktów dzieci pozostających w pieczy zastępczej z rodzicami biologicznymi – spotkania te są nadzorowane przez pracownika pracującego bezpośrednio z rodziną zastępczą, w której przebywa dziecko i/lub psychologa.

W ramach przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu rodziców zastępczych PCPR organizuje superwizje dla rodzin zastępczych, grupy wsparcia oraz szkolenia podnoszące kompetencje. W 2024 r. odbyło się łącznie 12 spotkań superwizyjnych prowadzonych przez Panią Beatę Kolską-Lach.

14. Zapewnianie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinnych formach pieczy zastępczej.

W celu realizacji postanowień Sądu Rejonowego o umieszczeniu małoletnich w pieczy zastępczej, pracownicy gromadzą dokumentację dziecka i podejmują działania w kierunku znalezienia najbardziej odpowiedniego miejsca w pieczy zastępczej. Często odbywa się to we współpracy z ośrodkami pomocy społecznej /centrami usług społecznych, zwłaszcza w kwestii rozeznania możliwości umieszczenia dziecka w spokrewnionej rodzinie zastępczej. W 2024 r. po raz pierwszy w rodzinnej pieczy zastępczej zostało umieszczonych 93 dzieci.

Obecnie zabezpieczanie dzieci w pieczy zastępczej stanowi bardzo duże wyzwanie z uwagi na bardzo liczne postanowienia Sądu przy jednoczesnym niewielkim wzroście liczby Kandydatów, chcących pełnić funkcję rodziców zastępczych. Poniższa tabela pokazuje również, że stosunkowo niewiele dzieci opuszcza pieczę zastępczą i pozostaje w niej długoterminowo, co, zwłaszcza w przypadku rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, uniemożliwia zabezpieczanie kolejnych dzieci.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. na umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej oczekiwało 10 dzieci.

Powód opuszczenia pieczy	Liczba dzieci z rodzin zastępczych
powrót do rodziny naturalnej	13
przekazanie do adopcji	8
umieszczenie w instytucjonalnej formie pieczy zastępczej	3
umieszczenie w innej formie rodzinnej pieczy zastępczej	13
Inny powód	-
ŁĄCZNIE	37

15. Wsparcie rodzin zastępczych przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

W 2024 r. w ramach Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej i Instytucjonalnej zatrudnionych było 10 koordynatorów.

Zgodnie z art. 77 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka mogą wnioskować o objęcie opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, przy czym koordynator nie może mieć pod opieką więcej niż 15 rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka.

	Liczba rodzin objętych wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba dzieci pozostających w rodzinnej pieczy zastępczej pod opieką koordynatora
w okresie od stycznia do grudnia 2024 r.	166	267
na dzień 31.12.2024 r.	132	204

Rodziny pozostające pod opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej wymagały szczególnej i długofalowej pomocy, w tym psychologicznej, reedukacyjnej, rehabilitacyjnej oraz organizowania zajęć terapeutycznych. Koordynatorzy na bieżąco współpracują ze specjalistami w ramach zespołu pieczy zastępczej, ale też specjalistami poza PCPR w Poznaniu. Pozostają w stałym kontakcie z rodzicami zastępczymi oraz wychowankami, na bieżąco wspierając w rozwiązywaniu problemów i trudności w codziennym funkcjonowaniu. Istotną częścią pracy koordynatora jest sporządzanie planu pomocy dziecku we współpracy z rodziną zastępczą i pracownikiem realizującym pracę z rodziną biologiczną, który jest weryfikowany i modyfikowany podczas dokonywania okresowej oceny sytuacji dziecka. W stosunku do pozostałych rodzin zastępczych, współpracę realizowali specjaliści pracy z rodziną.

Dodatkowo, w ramach realizacji swoich zadań, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej obejmowali swoi wsparciem pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych. Głównymi formami wsparcia były: regularny i stały kontakt, monitorowanie realizacji Indywidualnego Programu Usamodzielnienia, motywowanie do dalszej nauki, rozmowy mediacyjne w rodzinach, bieżące informowanie o zasadach przyznawania pomocy dla osób usamodzielnianych i formach tej pomocy, wspieranie w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnienia. W 2024 roku wsparciem koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej było objętych **36 pełnoletnich wychowanków**.

16. Zapewnienie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.

Lp.	Data	Szkolenie/konferencja/seminarium naukowe
1.	19.02.2024 r.	„Samookaleczenia w szkole podstawowej i średniej” webinar
2.	22.02.2024 r.	„Skąd się bierze agresja u dzieci i jak sobie z nią radzić” szkolenie online
3.	05.03.2024 r.; 19.03.2024 r.	„Udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej”
4.	13.03.2024 r.	„Dziecko doświadczające traumy” konferencja Fundacja Dziecko w Centrum
5.	14.03.2024 r. 15.03.2024 r.	„Wypalenie zawodowe. Automotywacja. Stres w pracy zawodowej”.
6.	17.05.2024 r.	„Moje ciało – mój dom” konferencja SWPS
7.	13.06.2024 r.	„Młodzież w centrum” konferencja
8.	21.06.2024 r.	„Symptomy wykorzystania seksualnego a zachowania seksualne dzieci i młodzieży” szkolenie online Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę

9.	22.08.2024 r.	„Wyzwanie związane z ADHD” szkolenie online
10.	26.08 – 30.08.2024 r.	„Trening umiejętności społecznych”
11.	03.09.2024 r.	Standardy ochrony małoletnich w PCPR w Poznaniu
12.	11.09.2024 r.	Seminarium dot. współpracy instytucji wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej zmierzającej do holistycznego rozwiązywania problemów dzieci i ich rodzin ROPS Poznań
13.	12.09.2024 r.	„Wyzwania związane z FASD” szkolenie online
14.	13.09.2024 r.	„FASD wśród innych zaburzeń neurologicznych” ogólnopolska konferencja naukowa
15.	23.09.2024 r.	Warsztat z gry „Wyzwania życia” (nastolatki – seksualność, zdrowie, relacje) ROPS Poznań
16.	25.09.2024 r.	„Kreatywnie kolektywnie” warsztaty ROPS Poznań
17.	27.09.2024 r.	„Zdrowie psychiczne nastolatka z FASD” konferencja IX Pomorskie Obchody Światowego Dnia FAS/FASD
18.	02.10 – 04.10.2024 r.	„Rola stylów przywiązania i zdolności regulacji emocji osób w rodzinie w przeciwdziałaniu przemocy domowej – perspektywa asystenta rodziny” ROPS Poznań
19.	10.10. – 11.10.2024 r.	„Organizacja pracy własnej i zespołowej” szkolenie
20.	14.10.2024 r.	„Nie dla hejtu” szkolenie Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę
11.	23.10.2024 r.	„Być świadomym rodzicem zastępczym – współczesne wyzwania” IX Konferencja CWR Poznań
12.	15.11.2024 r.	„Dzieci i młodzież w kryzysie psychicznym” konferencja TKOPD Poznań
13.	30.11.2024 r.	„Jak dobrze opowiadać zwyczajne historie i niezwykłe baśnie” ROPS Poznań
14.	02.12.2024 r.	„Wyzwania i wsparcie rozwoju psychoemocjonalnego młodzieży z terenu powiatu poznańskiego” konferencja Fundacja CISZUM
15.	13.12.2024 r.	„FASD wśród innych zaburzeń neurorozwojowych” konferencja naukowa WSCEiT

17. Wprowadzanie danych do rejestru pieczy zastępczej, ich aktualizacja i usuwanie.

Pracownicy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej rozpoczęli wprowadzanie danych do Centralnego Rejestru Pieczy Zastępczej od momentu jego udostępnienia tj. od 15 listopada 2024 r. Dane zostały wprowadzone w wyznaczonym terminie 3 miesiące i są na bieżąco aktualizowane.

18. Dodatkowa działalność Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Poznaniu na rzecz rodzin zastępczych i dzieci pozostających w rodzinnych formach pieczy zastępczej.

- **Powiatowy Dzień Rodzicielstwa Zastępczego** oraz 20-lecie Pogotowia Rodzinnego – w sobotę 8 czerwca 2024 na terenie rekreacyjno-parkowym SOSW w Owińskich wraz ze Starostwem zorganizowano imprezę plenerową na której rozstrzygnięto konkurs zorganizowany przez PCPR „Gry planszowe łączą pokolenia”. Zaproszone rodziny zastępcze i dzieci znajdujące się pod ich opieką mogły skorzystać z wielu atrakcji m.in. warsztatów artystycznych, konkursów, gier i zabaw, dmuchawców, czy fotobudki. Miał również miejsce pokaz talentów.
- **Dzień Babci i Dziadka** – z okazji tego święta zaproszono spokrewnione rodziny zastępcze (dziadków) wraz z wychowankami do udziału w warsztatach z elementami choreoterapii i arteterapii „Rodzinne poruszenie”, zakończonych małym poczęstunkiem. Zajęcia odbyły się w sobotę 27 stycznia 2024 r., wzięło w nich udział 8 rodziców zastępczych wraz z 8 dziećmi przebywających w pieczy zastępczej.

- **warsztaty z elementami choreoterapii i arteterapii dla rodziców zastępczych** – cykl 4 zajęć dla rodziców zastępczych chcących się zregenerować i spędzić czas z innymi rodzicami zastępczymi w nietypowej formie – w ruchu. Zajęcia odbyły się w dniach 24.02.2025 r., 23.03.2025 r., 27.04.2025 r. i 18.05.2025 r. i łącznie wzięło w nich udział 17 rodziców zastępczych. Rodzice, którzy nie mieli możliwości zabezpieczenia w tym czasie opieki nad dziećmi, mogli przyprowadzić wychowanków, dla których zorganizowane zostały zajęcia plastyczne.
- **konkurs „Gry planszowe łączą pokolenia”** – konkurs został ogłoszony dla dzieci i młodzieży przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu poznańskiego. Przedmiotem konkursu było stworzenie gry planszowej o dowolnej tematyce, a jego ideą – wzmacnianie więzi między dziećmi a opiekunami zastępczymi, pobudzenie aktywności twórczej i artystycznej, a także promowanie kreatywnego sposobu spędzania czasu wolnego. Przyznano 3 nagrody oraz 1 wyróżnienie.
- **koncert Dawida Podsiadło** – w ramach współpracy z ROPS Poznań, przekazano bezpłatne wejściówki dla nastoletnich wychowanków pieczy zastępczej i ich opiekunów na koncert Dawida Podsiadło, który odbył się w dniu 16 czerwca 2024 r. na stadionie przy ul. Bułgarskiej w Poznaniu. W koncercie wzięło udział 51 wychowanków i opiekunów.
- **Mikołajki** – w dniu 8 grudnia 2024 r. wychowankowie rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej zostali zaproszeni na imprezę organizowaną w Jump Arena w Poznaniu przy ul. Smoluchowskiego. Na dzieci czekały liczne atrakcje, zajęcia z animatorami, możliwość korzystania z trampolin. Przewidziano również poczęstunek i upominki. W spotkaniu wzięło udział 120 dzieci i młodzieży.
- **Mikołajki w ramach współpracy z Uniwersytetem Adama Mickiewicza** – w dniu 5 grudnia 2024 r. Koło Naukowe Pedagogiki Opiekuńczo – Wychowawczej „Razem” przy UAM w Poznaniu zorganizowało spotkanie mikołajkowe dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej wraz z opiekunami. Dla dzieci zorganizowano zabawy plastyczne i ruchowe, natomiast dla rodziców zastępczych – seans filmowy. Dla wszystkich przewidziano mały poczęstunek. W spotkaniu uczestniczyli również pracownicy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. W imprezie wzięło udział 36 dzieci w wieku przedszkolnym wraz z opiekunami.
- **Pro Sinfonika** – wychowankom pieczy zastępczej oraz ich opiekunom zaoferowano możliwość uzyskania bezpłatnych wejściówek na koncerty odbywające się w Filharmonii Poznańskiej w ramach Muzykoteki – koncerty rodzinne w dniach 05.10.2024 r. „Muzyczne Igrzyska” oraz 16 listopada „Muzobajki – kontrabasy i zapasy” oraz na koncert „Znad Dunaju” w dniu 22 listopada 2024 r.
- **warsztaty dla dzieci dot. standardów ochrony małoletnich** – w dniu 14.09.2024 r. pracownicy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej zorganizowali warsztaty dla dzieci w 3 grupach wiekowych (dzieci uczęszczające do zerówki i klas 1-3 SP; młodzież klas 4-8 SP i młodzież ze szkół ponadpodstawowych). Celem spotkania była rozmowa z wychowankami na temat standardów ochrony małoletnich, procedur obowiązujących w PCPR w Poznaniu oraz stworzenia plakatów. Na podstawie prac wydrukowano ulotki i plakaty tematyczne.